

מפעולות הוועדה האזורית לעמק-חפר והשומרון

המרעה, נערך סיור משותף של עובדי הרפת והמספוא בשדות המרעה הטבעי והמרעה הזרוע של המשקים מענית וברקאי.

כן נערך ביקור של חברי הוועדה (הח' יש-ראל פלביץ ממעברות ונ. יקותיאלי מן המחלקה לבקר) במשקי החותרים ונחשולים; דו"ח תמציתי על מצב הענף במשקים אלה נמסר להלן.

הוועדה האזורית פונה בזאת לכל המשקים שב"שיפוטה", למרכזי ועובדי הרפת המעוניינים בביקור הוועדה במשקם לפנות במישרין למזכיר רות הוועדה לפי הכתובת:

שלמה גבעון — משק העוגן, ת. ד. 418, תל-אביב.

הוועדה תשמח לבקר במשק ולעזור ככל שתוכל.

דו"ח מהביקור שנערך במסגרת פעולות הוועדה האזורית.

החותרים

הרכב העדר: פרות 40, בני-בקר 48; בס"ה 88 ראש, חוץ מעגלים לפיטום.

מצב הענף בחותרים היה קשה במשך שתי השנים האחרונות. התגובה ירדה; היה צורך להוציא הרבה פרות והעדר היה נתון בתנאים קשים הן מבחינת תנאי החזקתו (מבנים בלתי מתאימים) והן מבחינת ההזנה, שלא היתה מסודרת ומאוזנת. היו תקופות של מחסור במזון ול-עומתן היו תקופות של עודף באספקה, מבלי יכולת לנצל את הכול. תחמיץ לא היה, לעומת זאת היו כ-90 דונם מרעה זרוע שלא היה מטופל כראוי וללא גידור. כן סבלה הרפת מחוסר עובדים קבור עים.

בשנה האחרונה נעשו מאמצים רבים מצד המשק לתיקון המצב. נבנה ביתן חליבה, הושלמה סככת פרות והחצר שלידה רוצפה בחול מחצבה. הרפת הישנה הפכה לדיר עגלות. הותקנו "כלור בים" ליונקות ונבנה מיכל לתחמיץ מעל פני הקרקע המשמש להאבסה עצמית.

למרות שמתחילת החורף, בחדשי דצמבר ינו-

פעולות הוועדה האזורית מקיפות למעשה איזור הרבה יותר רחב מבחינה גיאוגרפית מאשר שמה מעיד עליה. למסגרת פעולתנו משתייכים כל המשקים והמושבים, החל מסביבות תל-אביב כמו: ניר אליהו, גליל ים, גבעת השלום, כל השרון, עמק חפר, איזור מנשה, השומרון ועד לבית אורן בצפון. בגלל ההיקף הגדול הזה היה קשה לרכוז את כל בוקרי האיזור לפעולות שונות. אולם בשנה האחרונה הסתמנה עירנות והתעניינות יותר גדולה מצד הבוקרים וזה התבטא במספר הגדול של המשתתפים בימי העיון והסיורים שנערכו.

הפעולה העיקרית של הוועדה התרכזה באח-רונה בארגון סיורים קולקטיביים במשקי האיזור ובביקורים של חברי הוועדה במשקים שונים לשם ייעוץ ובירור בעיות ענף הבקר במשק.

הפעולות האחרונות היו אלה: בחדש נובמבר נערך סיור בוקרים במשקי המעפיל, עין החורש, גבעת חיים — איחוד וגבעת חיים — הקיבוץ המאוחד. מטרת הסיור היתה לאפשר לכל רפתן לראות את מצב הענף והתפתחותו במשקים אחרים. בחדש ינואר, עם התחלת עונת

עובדים מצאו כי תערובת מלח ופניצילין מנעה יפה התנפחויות מן היום השלישי ואילך. התערובת הוגשה ל-3000 פרות, מבכירות ושוררים שהיו פזורים ב-19 חוות בהן נתגלו בקבוצות מקרי התנפחות.

כיוון שחידקי הכרס רצויים ואף דרושים לפרה נשאלת השאלה מהי כמות הפניצילין אשר אפשר להגיש לפרה מבלי להזיק לאוכלוסיית חידקי המעיין.

בדיקות בכבשים אשר קיבלו מדי יום כמויות פניצילין השוות לאלו שדרושות לשם מניעת התנפחות בבקר העלו כי הנזקים הנגרמים לחיידקי הכרס אינם ניכרים. הכבשים המשיכו לרעות, מראם היה נורמאלי ומשקל גופם לא הושפע.

מחקרים נוספים יגלו ללא ספק את הדרך הטובה ביותר להגשת המנה הדרושה לבהמה.

(מ' ה"פארמרס דיג'סטיב", אוקט' 1957)

התנובה היומית היתה 12.5 ק"ג חלב לפרה חולבת.

פ"ה האספקה בתשי"ז (באחוזים)

	תלתן
	אספסת ¹
34.6	תירס
	סלק
	סתיון
11.—	תחמיץ תירס
4.4	מרעה טבעי
4.4	מרעה זרוע
16.2	שחת בקיה
	שחת אספסת ²
70.6	בס"ה מספוא גס
29.4	מזון מרוכז

תכנית האספקה לתשי"ח:

180 דונם	אספסת ירוקה ³
" 40	תלתן
" 30	סלק
" 300	תירס לתחמיץ
" 450	שחת

התנובה הממוצעת אשתקד היתה 4280 ק"ג; השנה מקווים לעליה בתנובה.

גידול עגלות. העגלות מוגמעות ב־300 ליטר חלב מלא ו־20 ק"ג אבקת חלב. "אורופק" — כ־150 גרם, מ־4—5 ימים עד גיל של חודש. עם התחלת ההגמעה באבקת חלב הן מקבלות "אד" וויט". אין מונעים את צמיחת הקרניים בעגלות על ידי צריבה, וחבל.

עובדים ועבודה. כיום עובדים 3 אנשים בממור צע יומי; בשנת תשי"ז, כשעבדו ברפת רגילה ובחליבה ניידת, סיכמו בממוצע 23 ימי עבודה לפרה בשנה.

הוועדה האזורית

¹ יש לציין שהחלק הגדול מזה היה אספסת ירוקה.
² הרבע מזה שחת אספסת.
³ האספסת מיועדת בעיקרה לממון לייבוש, אולם חלקה של הרפת יהיה בלתי מוגבל, בהתאם לצורך.

אר, סבל העדר מחוסר מזון, מצאנו בשעת ביקור רנו את הפרות והעגלות במצב גופני משביע רצון; הפרות יצאו אז למרעה אחת ליום, ל־4 שעות, ונוסף לזה קיבלו ירק קצור ושחת. יש במשק מלאי גדול של שחת, אולם מטיב גרוע. יש צורך להשלים אילו סידורים, כגון: מחיר צות הפרדה בין עגלות קטנות וגדולות; לאטם את חדר התערובת שבקצה הסככה בפני צפרים ועכברים; בדיר העגלות החדש ההולך ונבנה, להגביה את השקתות הבנויות נמוך מדי וכן את האיבוסים.

בשאלת החליבה. רק עתה התחילו לחלוב במ־ כון החדש וטרם נכנסו למסלול. יש לציין כי החליבה במכון נעשית ללא חלוקת תערובת ועד עתה לא נתגלו קשיים כל שהם.

יש לדאוג להכנת תחמיץ חרפי ואחרון אחרון: לאחר התנופה הרבה שנעשתה השנה ברפת — חשוב מאוד שיתגבש צוות עובדים קבוע ומתמיד הן לרפת והן למספוא ויירתמו יחד לקידום ענף הבקר.

נחשולים

משק זה שרוי עדיין בתנאי שיכון ישנים. ברפת הישנה עומדות הפרות ראש לראש. חול־ בים במכונה מיטלטלת; חדר החלב אינו מתאים לתפקידו; קירור החלב בלתי מספיק והחצרות מלאות בוץ.

גודל העדר: פרות — 38, עגלות — 28, עגלים — 30; בס"ה 96 ראש.

מצב העדר הוטב. יש לציין שבביקורנו מלפני 3/4 שנה מצאנו פיגור רב בהתפתחות העגלות שנגרם בגלל הזנחה בטיפול. במשך הזמן היה הכרח להוציא 7 עגלות. הפעם מצאנו התקדמות רבה ומצב העגלות הוא יפה ומשביע רצון. העגר לות הקטנות עדיין חלשות במקצת ויש לתת להן תוספת של מזון מרוכז ושחת משובחת ללא הגבלה.

ההזנה בשעת ביקורנו היתה: מרעה־בעל פעם אחת ביום, אספסת קצורה, כ־20 ק"ג לראש, ושחת. במשק זה התקינו תחמיץ ב"מיכל" שנבנה מתבילות קש וצינורות על פני הקרקע (בעל תכולה של 200 טון) והתחמיץ היה מוצלח מאוד.